

Aanvullende analyse

Informatiehuis Water Digitaal Stelsel

Omgevingswet

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
1.1	ACHTERGROND.....	3
1.2	VRAAGSTELLING.....	3
1.3	INTERPRETATIE VAN DE OPDRACHT.....	4
1.4	PLAATS IN DE TIJD VAN DE AANVULLENDE ANALYSE.....	5
1.5	AANPAK.....	6
1.6	VERSIEBEHEER EN PROCES OPLEVERING.....	6
1.7	LEESWIJZER.....	7
2	AANPAK EN UITGANGSPUNTEN	8
2.1	ALGEMENE ANALYSEMODEL.....	8
2.2	AANPAK EN UITGANGSPUNTEN ANALYSE INFORMATIEBEHOEFTE VANUIT WET.....	9
2.3	AANPAK EN UITGANGSPUNTEN ANALYSE INFORMATIEBEHOEFTE VAN DE GEBRUIKER.....	10
2.4	UITGANGSPUNTEN: FUNCTIES VAN EEN INFORMATIEHUIS.....	11
3	SCOPE EN INFORMATIEPRODUCTEN	14
3.1	SCOPE OP HOOFDLIJN.....	14
3.2	INFORMATIEBEHOEFTE VOOR UITVOERING VAN DE WETTELIJKE TAKEN.....	15
3.2.1	<i>Huidige wettelijk kader (IST)</i>	15
3.2.2	<i>Autonome ontwikkeling wetgeving</i>	18
3.2.3	<i>Omgevingswet (SOLL)</i>	18
3.3	INFORMATIEPRODUCTEN.....	19
3.3.1	<i>Overzicht bestaande informatieproducten (IST)</i>	19
3.3.2	<i>Autonome ontwikkeling informatieproducten (IST)</i>	21
3.3.3	<i>Indicatief beeld potentiële informatieproducten (SOLL)</i>	21
4	GOVERNANCE	22
4.1	SAMENWERKINGSSTRUCTUUR STREEFBEELD.....	22
4.2	SAMENWERKINGSSTRUCTUUR STREEFBEELD (SOLL).....	22
4.3	BRONHOUDERS PER WERKVELD.....	24
5	CONTOUREN FASE PLAN VAN AANPAK / BUSINESSCASE	25
5.1	OPSTARTFASE.....	25
5.2	UITVOERINGSFASE.....	26
5.3	BESLUITVORMING.....	26
5.4	TOT SLOT.....	26
BILAGE A.	OPDRACHTBRIEF INZ. AANVULLENDE ANALYSE INFORMATIEHUIS WATER.....	27
BILAGE B.	EB TOETSKADER ANALYSERAPPORTEN INFORMATIEHUIZEN.....	28
BILAGE C.	REFERENTIE DOCUMENTATIE.....	31
BILAGE D.	CONTOUREN INFORMATIEHUIS WATER (O.B.V. INFORMATIEBEHOEFTE).....	32
BILAGE E.	SAMENWERKINGSSTRUCTUREN HUIDIGE INFORMATIEHUIS WATER.....	39
BILAGE F.	FACTSHEETS INFORMATIEPRODUCTEN INFORMATIEHUIS WATER.....	39

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) werkt aan de Omgevingswet (Ow). Met de Omgevingswet die 2019 moet ingaan wil het kabinet de regels voor ruimtelijke projecten vereenvoudigen en bundelen. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Zij hebben allemaal hun eigen uitgangspunten, werkwijzen en eisen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken.

Om de mogelijkheden van de Omgevingswet optimaal te benutten wordt door het ministerie van Infrastructuur en Milieu het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Globaal bestaat het DSO de volgende drie onderdelen:

- Centrale ingang / gebruikerstoepassingen;
- Centrale Laaninfrastructuur, die informatiehuizen verbindt met de centrale ingang;
- Informatiehuizen die gegevens ontsluiten.

De infrastructuur van het DSO leidt de vragen van de gebruiker naar de informatiehuizen. Een informatiehuis is een nieuw organisatorisch concept waarin de partijen die in een specifiek domein actief zijn zodanig onderling gaan samenwerken, dat ze gebruikers van het digitale stelsel van beschikbare, bruikbare en bestendige informatie kunnen voorzien. In de huizen wordt de ruwe data die in een domein beschikbaar zijn, omgezet naar op de vraag toegespitste, gevalideerde en waar mogelijk gestandaardiseerde informatieproducten. Daarnaast wordt ook de gevalideerde brondata direct door het huis aan de DSO infrastructuur beschikbaar gesteld zodat deze toepasbaar is voor de afnemers.

In het DSO zijn een tiental beleidsdomeinen benoemd waarvoor per domein een informatiehuis is voorzien. Een van deze 10 informatiehuizen DSO is het Informatiehuis Water. Het IHW onder het DSO wordt los van het bestaand IHW ontwikkeld. Dit borgt dat de werkzaamheden van het bestaande huis ongestoord doorgang vinden.

1.2 Vraagstelling

Het interbestuurlijk Opdrachtgevend Beraad voor de implementatie van de Omgevingswet heeft aan de Unie van Waterschappen (UvW) en Rijkswaterstaat (RWS) gevraagd om gezamenlijk een aanvullende analyse uit te voeren m.b.t. het informatiehuis Water van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Deze opdracht omvat een aanvulling op de oorspronkelijke analyse-opdracht die medio 2015 door UvW en RWS is uitgevoerd (ref. 1, hierna benoemd als Nadere analyse 2015).

Gevraagd is om met name een aanvullende analyse uit te voeren op de volgende aspecten:

- Vraagsturing ¹⁾, informatiebehoefte en informatieproducten;
- Inrichting van governance en samenwerkstructuren.

¹ In deze rapportage wordt de term vraagsturing vermeden omdat deze tot verwarring kan leiden. De term vraagsturing wordt in de operationele context namelijk ook toegepast, en wel in relatie tot daadwerkelijk door gebruikers ingediende vragen. In voorliggende rapportage gaat het om de context van het bepalen van de omvang en aard van de ontwikkelopgave van de huizen, naar aanleiding van de potentiële behoefte of vragen van gebruikers. Daarom hanteren we hier de termen gebruikers- en informatiebehoefte.

1.3 Interpretatie van de opdracht

Om aan bovengenoemde vraagstelling invulling te geven, zijn enkele specifieke kenmerken van het toekomstige Informatiehuis Water relevant:

- de ervaringen van de bestaande data-instituten rond het domein (huidige IH Water, Waterschapshuis, Deltares, etc.) laten zien dat samenwerking in de keten essentieel is. Realisatie van het toekomstige IH Water is een autonoom spoor binnen dit domein, waarbij de huidige samenwerkingsprocessen waardevolle 'best-practices' bieden voor de werkwijze van het toekomstige IH Water. Ten opzichte van de bestaande samenwerkingsverbanden worden de gemeenten als nieuwe partners verwelkomd. De gemeentelijke deelname betekent een belangrijke uitbreiding ten opzichte van het huidige IH Water.
- het toekomstige IH Water - ondanks dat ze a priori geen bronhouder is - een belangrijke functie zal vervullen in het valideren² en centraal ontsluiten van (bron)data. De informatiebehoefte en scope van het huis worden zowel uitgedrukt in (bron)data als in informatieproducten.
- de gebruikersbehoefte naar informatieproducten (oftewel opgewerkte brondata) veelal voorkomt uit een vraag die gezamenlijk met alle partners in het nieuwe samenwerkingsverband van het toekomstige IH Water stapsgewijs zal worden verkend, en (gefaseerd) zal worden ontwikkeld. Draagvlak en vertrouwen zijn daarin de kernbegrippen en daarin past geen vooraf vastgesteld beeld van de informatiebehoefte en -producten.
- Uiteindelijk zal het toekomstige IH Water ook bestaande data en informatieproducten gaan ontsluiten. In deze rapportage hebben we een overzicht gegeven van de bestaande informatieproducten rondom het domein water, zoals beschikbaar in de huidige situatie. De brondata was reeds in de Nadere analyse 2015 in beeld gebracht.

Voor wat betreft de scope van het toekomstige IH Water is het relevant te melden dat ten opzichte van de Nadere analyse 2015 (ref. 1) de beleidslijn ten aanzien van de reikwijdte van het DSO ondertussen is gewijzigd wat zich ook door vertaald in een (iets) ruimere scope ten opzichte van deze analyse. Voorbeelden hiervan zijn processen toezicht en handhaving, gebruikerstoepassing voor het indienen van zienswijze en bezwaar. Voor het overige zijn de resultaten uit voorliggende analyse consistent met de eerdere bevindingen.

Deze zaken zijn als volgt doorvertaald in de interpretatie en aanpak van de opdracht.

Informatiebehoefte en informatieproducten

Deze zaken worden in hoofdstuk 3 van deze analyse gerapporteerd. Voor het onderwerp informatiebehoefte onderkennen we twee elementen:

1. Wettelijke informatiebehoefte
2. Gebruikersbehoefte

Binnen beide behoeften valt een splitsing te maken tussen de wens van gevalideerde (bron)data (voor professionele gebruikers) en de wens van informatieproducten (doorgaans op maat van specifieke gebruikers en of toepassingen).

Ad 1.

De wettelijke informatiebehoefte is beschreven in hoofdstuk 3.2 en wordt uitgedrukt in termen van brondata. De centrale vraag daarbij is: 'welke data is nodig voor het uitvoeren van de Omgevingswet?'. De analyse betreft een verdieping ten opzichte van de Nadere analyse 2015.

² Het toetsen van gegevens aan de gestelde kwaliteitseisen en standaarden, waaronder in ieder geval vormvereisten.

Ad 2.

Een uitputtende analyse naar informatieproducten is in deze fase van het toekomstige IH Water niet opportuun, immers de informatieproducten worden in samenspraak met de partijen gedefinieerd.. Om die reden zijn in deze rapportage slechts indicatieve voorbeelden van informatieproducten gerapporteerd die een gevoel geven van de aard van de informatieproducten in het toekomstige IH Water, zie hoofdstuk 3.

Governance/samenwerkingsstructuren

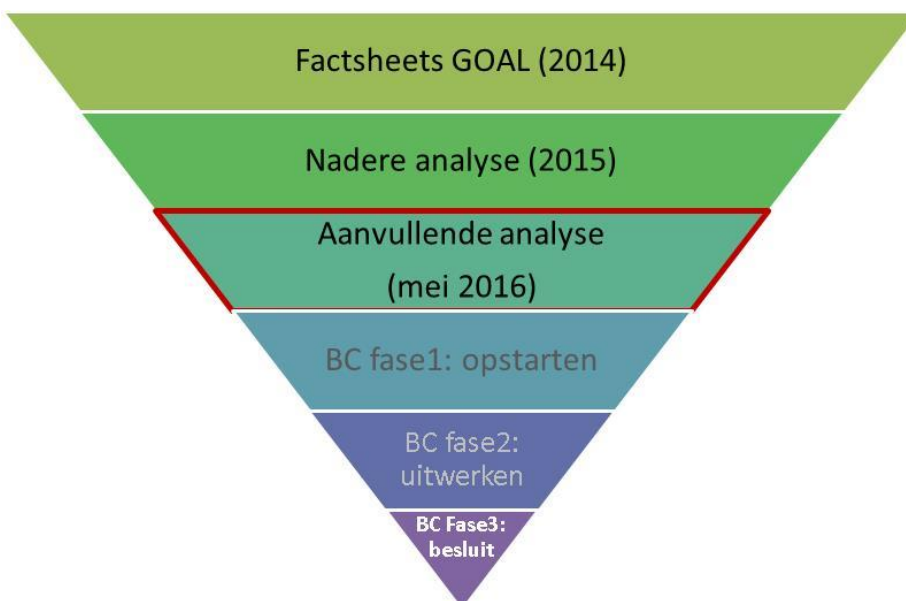
In hoofdstuk 4 zijn de contouren beschreven van de benodigde samenwerkingsstructuur en governance van het toekomstige IH Water.

De uitgangspunten en randvoorwaarden gesteld aan de governance van informatiehuisen van het DSO zoals beschreven in het visiedocument DSO (ref. 4), zijn hierbij als kader gebruikt. Deze zijn nader toegelicht in hoofdstuk 2.4 Uitgangspunten: functies van een informatiehuis, blz. 11.

Verder is voor de bestuurlijke inrichting van het voor het toekomstige IH Water benodigde samenwerkingsverband het principe 'vorm volgt inhoud' gehanteerd. M.a.w., de vorm waarmee het proces van het IH Water binnen de kaders van het DSO optimaal wordt gefaciliteerd en waarmee de verhouding tussen de verschillende actoren optimaal wordt geregeld. Zoals in de Nadere analyse (ref. 1) voor het IH Water al is geconcludeerd, wordt hier nogmaals aangegeven dat de aansturing van het toekomstige IH Water dient te geschieden door de gezamenlijke bronhouders, te weten Rijkswaterstaat, de Waterschappen, de provincies en de gemeenten. Kwaliteitseisen en uitwisselingsstandaarden die door IenM zullen worden vastgesteld en al dan niet wettelijk zullen worden verankerd, dienen door de gezamenlijke bronhouders en in samenspraak met de gebruikers bepaald te worden. De bronhouders geven gezamenlijk sturing aan het IH Water, en richten hier een structuur voor in. De bestaande samenwerkingsverbanden in het waterdomein fungeren hierbij als 'best-practice'.

1.4 Plaats in de tijd van de aanvullende analyse

Deze aanvullende analyse is een belangrijke tussenstap in het incrementeel aanscherpen van de scope. Het schema van Figuur 1 illustreert wat de positie in de tijd is van deze analyse binnen het ontwikkeltraject van het informatiehuis Water.

Figuur 1: Analyse- en BC- fase toekomstige IH Water in de tijd

De voorliggende analyse bevindt zich tussen de eerste beleidsontwikkeling (GOAL, 2014) en de besluitvorming in het kader van de Businesscase. In deze analyse is de (wettelijke) scope en

informatiebehoefte uit de vorige analysefase gevalideerd en verder aangevuld in de vorm van Quick Wins en potentiële informatieproducten. Het proces van governance is verder ingevuld en geconcretiseerd. Met de aanvullende analyse zal een optimale aansluiting op de vervolgfase (opstellen Businesscase en Plan van Aanpak) worden bereikt.

Na besluitvorming over de scope, wordt een Businesscase uitgewerkt die de informatieproducten verder verkent, en (gefaseerd) uitwerkt om tot uiteindelijke besluitvorming te komen over de realisatie van de informatieproducten, zijnde een onderdeel van de besluitvorming over de realisatie van het toekomstige IH Water. Naar verwachting is de doorlooptijd van de Businesscase 1 tot 1,5 jaar.

1.5 Aanpak

Voor de uitvoering van deze aanvullende analyse is interne mankracht van UvW en RWS beschikbaar gesteld. Er is een team geformeerd dat een aantal dagdelen per week op locatie bijeen komt. Voor juridische kennis en de informatiebehoefte van het Ow onderdeel water is extern advies ingehuurd.

De volgende personen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit rapport.

Boris Everwijn	Informatiehuis Water, namens UvW
Eugene Meuleman	UvW
Martin Brederoo	UvW
Frans Griens	RWS
Paul Latour	RWS
Raymond Feron	RWS
John Maaskant	RWS
Robert van Bommel	RoyalHaskoningDHV
Roel Knoben	RoyalHaskoningDHV
Floris Verhagen	RoyalHaskoningDHV
Aster Veldkamp	RoyalHaskoningDHV

Het rapport is afgestemd met de volgende personen.

Theo Overduin	IPO
Reinier van Nisper	Provincie Zeeland
Marlous van Tilburg	Provincie Zeeland
André van de Straat	Provincie Zeeland

1.6 Versiebeheer en proces oplevering

Versie	Datum	Soort wijziging
0.1	28 april 2016	Initiële versie; eerste aanzet t.b.v. bespreking coördinerend overleg
0.2	3 mei 2016	Aanvulling/aanpassing van teksten initiële versie
0.3	12 mei 2016	Hoofdstukken 2 en 3 aangevuld; Aanpassingen op basis van 1 ^e ronde commentaren
0.9	17 mei 2016	Laatste concept versie, 2e ronde commentaren
1.0	20 mei 2016	Definitieve versie, oplevering aan RIVM
1.1	26 juli 2016	Kostenraming opstellen PVA is verwijderd uit hoofdstuk 5, er wordt een separate offerte opgesteld.
1.2	3 okt 2016	Reactie provincies toegevoegd.

1.7 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd:

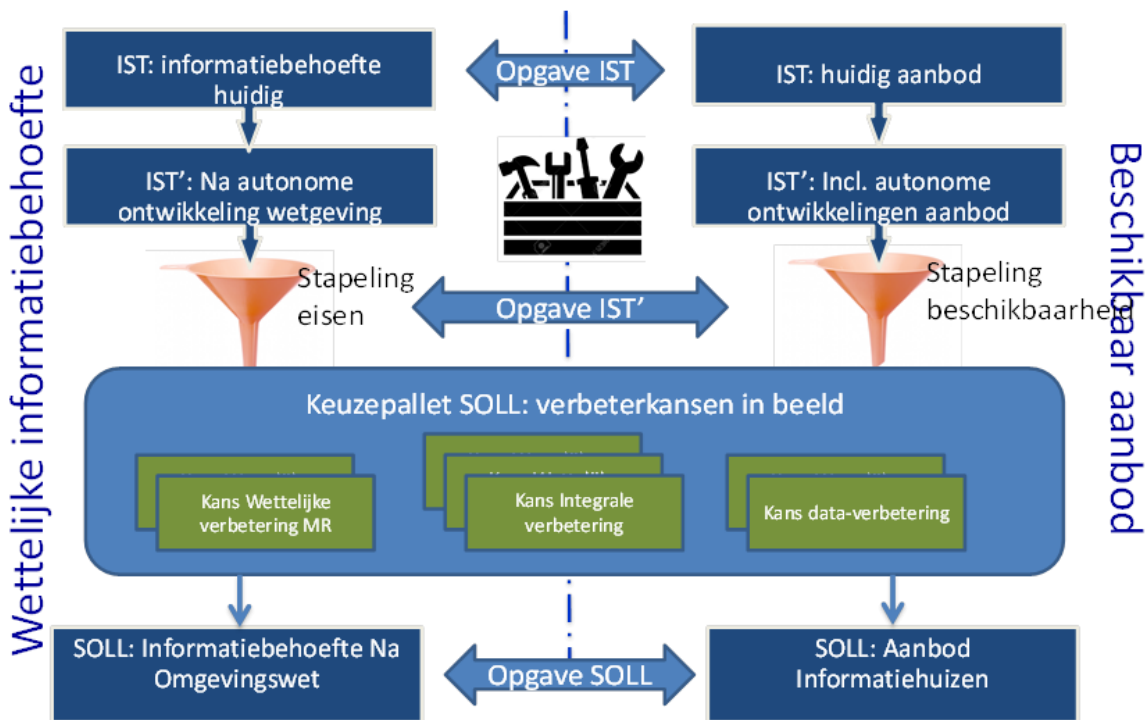
- In hoofdstuk 2 is toegelicht welke aannames en uitgangspunten bij de aanvullende analyse IH Water zijn gehanteerd, en is beschreven welke analyse methode is toegepast.
- In de hoofdstukken 3 en 4 zijn de door het Opdrachtgevend Beraad (OGB) gevraagde nadere uitwerkingen van de aspecten vraagsturing-informatiebehoefte/informatieproducten resp. inrichting-governance/samenwerkstructuren opgenomen.
- In hoofdstuk 5 tenslotte is de eerste aanzet incl. een eerste raming opgenomen voor de op deze aanvullende analyse fase volgende Businesscase fase.

Aangenomen is dat de lezer van dit document bekend is met de globale opzet en uitgangspunten van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarnaast wordt verondersteld dat de lezer bekend is met het rapport Nadere analyse informatiehuizen Water, Bodem en ondergrond, Afval en grondstoffen van december 2015 (ref. 1). Reden hiervan is dat de in dit rapport beschreven aanvullende analyse aanvullend is op hetgeen in de Nadere analyse van 2015 is onderzocht.

2 Aanpak en uitgangspunten

2.1 Algemene analysemodel

Het algemene analysemodel gaat uit van onderstaande figuur. Omdat zowel de wet als het aanbod van informatie in beweging is, gebruiken we dit model voor de ontwikkeling van het informatiehuis. Hierbij staat de linkerkant voor de wettelijke ontwikkeling en de rechterkant voor de ontwikkeling van brondata en informatieproducten. De huidige situatie (IST), de huidige situatie inclusief autonome ontwikkeling (IST + autonome ontwikkelingen) en streefbeeld onder de Omgevingswet (SOLL) worden met elkaar geconfronteerd.

Figuur 2: Algemene analysemethode

Een knip tussen de informatiebehoefte (links) naar en het aanbod (rechts) van informatie wordt in dit model expliciet gemaakt.

De wettelijke informatiebehoefte bepaalt de scope van het informatiehuis binnen de context van het DSO³). Deze komt voort uit de wettelijke procedures en daaruit volgende verplichte (typen) onderzoek. Deze onderzoeken vragen om informatie. Dat geldt voor de huidige uitvoeringspraktijk (IST) en evengoed onder de Omgevingswet (SOLL). Veronderstelt wordt dat kennis van de huidige uitvoeringspraktijk en de daarvan afgeleide informatiebehoefte essentieel is en tevens een goed startpunt voor de beeldvorming over de toekomstige informatiebehoefte (SOLL). Ondanks wijzigingen in het wettelijke kader is op hoofdlijnen vergelijkbare informatie nodig om uitspraken te doen binnen de diverse domeinen en werkvelden, het domein water wordt beleidsneutraal overgezet naar de Omgevingswet.

Het aanbod betreft de data die voor een domein beschikbaar is. Ook hier is een allereerst een goed beeld van de huidige situatie (IST) van belang. Het geeft immers inzicht in de scope en de kwaliteit van data in de huidige situatie en daarvan afgeleid in hoeverre dit voldoet aan de

³ De 'hybride' aanpak als gekozen IH ontwikkeluitgangspunt maakt het voor de huizen mogelijk om aanvullende informatie en informatieproducten aan de scope toe te voegen. Dit wordt beschouwd als 'buiten scope' van de financiering door het DSO.

(huidige) informatiebehoefte. Het verschil tussen informatiebehoefte en aanbod beschrijft de opgave.

Voor het informatiehuis is het van belang om de opgave van het streefbeeld (SOLL) te bepalen: 'Hoe omvangrijk is de (verbeter)opgave aan informatievoorziening – in termen van scope en kwaliteit- om te voldoen aan de toekomstige vraag?'. Een overzicht aan verbetermogelijkheden (kansen) is wenselijk alvorens hierover keuzes te maken. Immers, verbetering van informatie en informatieproducten dienen doorgaans een breder doel dan alleen de planfase, of 1 type onderzoek, of 1 type gebruiker. Een gedegen afweging is hierbij van belang.

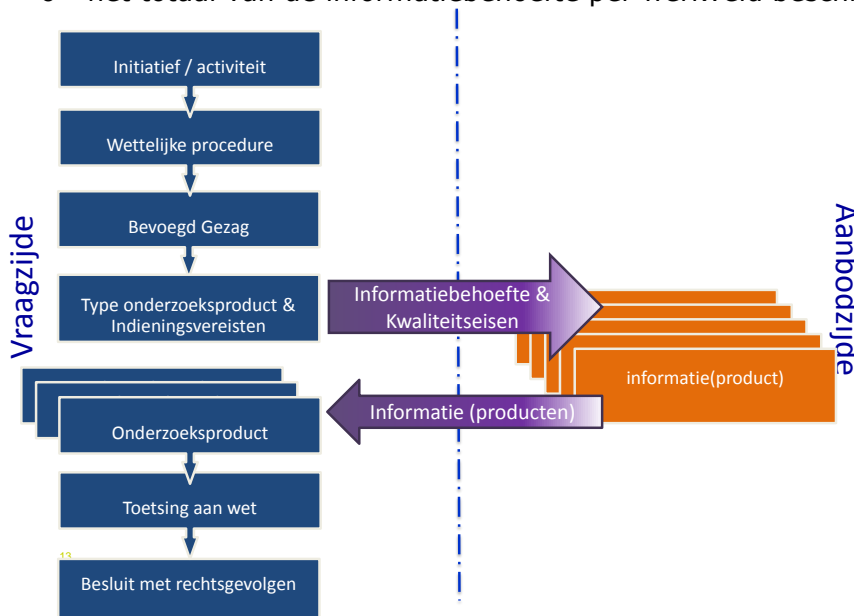
Andersom geldt ook dat door slimme aanpassingen in de wet en regelgeving kansen liggen om de informatiebehoefte beter te laten aansluiten bij het aanbod. Daarmee kunnen effectiviteit en/of efficiëntievoordeel behaald worden. Met de ontwikkeling van de Omgevingswet en de Ministeriële Regelingen (M.R.) in het bijzonder, geeft de wettelijke ontwikkeling een unieke kans om informatiebehoefte en aanbod beter met elkaar in evenwicht te brengen. In de Ministeriële regelingen wordt de informatieproducten en rol bronhouder vastgelegd.

De Autonome ontwikkeling is tot slot als elementen toegevoegd om een plek te bieden aan al ingezette ontwikkelingen op het gebied van wetgeving (los van de Omgevingswet) en informatie(producten).

2.2 Aanpak en uitgangspunten analyse informatiebehoefte vanuit wet

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de informatiebehoefte vanuit de wet wordt geanalyseerd. Onderstaande figuur beschrijft het proces hoe een vanuit een initiatief of vergunning plichtige activiteit de informatiebehoefte ontstaan:

- Verschillende soorten initiatieven/activiteiten vragen om een wettelijke procedure -> Er wordt een overzicht gemaakt van de verschillende procedures in combinatie met (type) initiatiefnemer en Bevoegd gezag, zgn. 'combi's';
- Een procedure vraagt om onderbouwing –in de vorm van onderzoek- ter verantwoording van het te nemen besluit. De wet- en regelgeving stelt de eisen aan (en daarmee de informatiebehoefte van) een dergelijke onderzoek. Om dit te beschrijven zijn/is:
 - de verschillende typen onderzoeken zijn gebundeld tot categorieën van onderzoek met vergelijkbare informatiebehoefte;
 - het totaal van de informatiebehoefte per werkveld beschreven.

Figuur 2. Proces van wettelijke informatiebehoefte in de uitvoeringspraktijk

Het resultaat van deze analyse is:

- de indeling van het informatiehuis Water naar werkvelden en scope op hoofdlijnen zoals die in de Nadere analyse 2015 (ref. 1) zijn benoemd. De tabellen die de scope van de werkvelden beschrijven zijn overgenomen (want volledig consistent met de Nadere analyse 2015) en opgenomen in bijlage E van deze rapportage;
- het overzicht van de wettelijke informatiebehoefte (zoals beschreven in hoofdstuk 3.1). Deze informatiebehoefte is beantwoord in een aanbod in termen van (bron)data. Zie hiervoor de Nadere analyse 2015, waarin deze analyse al is uitgevoerd en het resultaat in termen van aanbod is gepresenteerd.

In de figuur wordt tot slot (in het onderste gedeelte) weergegeven dat in de uitvoeringspraktijk de informatie(producten) de input vormt voor het onderzoek(s-product). Het onderzoek vormt een onderbouwing voor de wettelijke toets en daarbij is het gebruik van bestendige invoergegevens (informatieproducten) essentieel. Nadat het bevoegd gezag de aanvraag heeft goedgekeurd is er sprake van een Besluit met rechtsgevolgen.

Wettelijke reikwijdte van kwaliteitseisen aan informatie

Het in beeld brengen van de wettelijke kwaliteitseisen is weerbarstig omdat dit niet op één plek is vastgelegd maar de optelsom is van diverse onafhankelijke bronnen. Het gaat dan om:

1. Wet- en regelgeving, die uiteenvalt in:
 - a. Wetten
 - b. AMvB's
 - c. M.R.-en
2. (Lokaal) beleid dat landt in:
 - a. Verplichtende programma's ⁴⁾
 - b. (gemeentelijke, provinciale, of waterschaps-) verordeningen
3. Verordeningen aan Bevoegd Gezag, te onderscheiden in:
 - a. Lokale verordeningen (richtlijnen ter beoordeling van vergunningaanvragen/ beoordelingsregels)
 - b. Europese verordeningen (rechtstreekse werking van Europees en internationaal recht ⁵⁾)
4. Jurisprudentie

In het geval jurisprudentie komt het veelvuldig voor dat de doorwerking van een uitspraak er toe leidt dat Best Practices van een community in het werkveld tot de standaard worden verheven. Dergelijke Best Practices kennen vaak hun eigen informatiestandaarden, rekenregels en instructies, die daarmee binnen de scope komen van de kwaliteitseisen van de wet aan informatie.

Voor de uitvoering van de Omgevingswet en AMVB's zijn informatieproducten nodig. Informatieproducten en rol van informatiehuis en bronhouders worden in de Ministeriële Regelingen vastgelegd.

2.3 Aanpak en uitgangspunten analyse informatiebehoefte van de gebruiker

De kerntaak van het toekomstige informatiehuis Water bestaat uit – samengevat – het omzetten van de in het domein water beschikbare brondata naar op de vraag toegespitste, gevalideerde, op basis van een aantal kwaliteitscriteria getoetste, en waar mogelijk

⁴ Dergelijke programma's zoals bijvoorbeeld het LAP leiden op zichzelf niet tot besluiten met rechtsgevolgen, maar kunnen in procedures (zoals vergunningen) wel kaderstellend zijn.

⁵ Internationale wetgeving is primair buiten scope geplaatst. Echter in deze context wordt bedoeld op rechtstreeks werkende bepalingen uit een Europese verordening die in voorkomende gevallen doorwerken in (de uitoefening van bevoegdheden in het kader van) procedures in het omgevingsrecht.

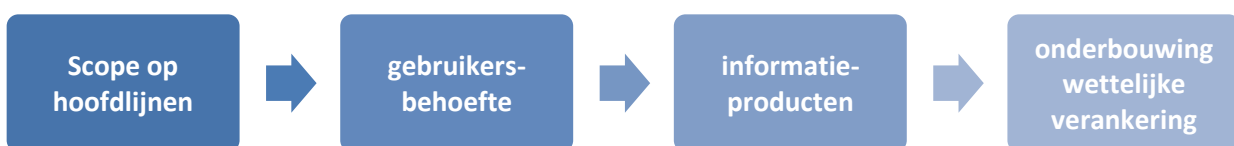
gestandaardiseerde informatieproducten. En vervolgens deze informatieproducten aan te leveren aan het DSO. (zie ook paragraaf 2.4).

Het informatiehuis komt daarmee in een belangrijke liaison rol tussen de bestaande beleids- en uitvoeringsdoelen en de "nieuwe" wettelijke doelen van de omgevingswet. Gebundeld kan er een integrale informatievoorziening worden georganiseerd waarbij de integrale afweging die voor de nieuwe omgevingswet belangrijk is verschillende domeinen toegang verschaffen tot relevante databronnen en visa versa.

Het huidige informatiehuis Water laat zien dat informatieproducten binnen het domein water tot stand komen in samenwerking met de diverse partners. De stap naar een integrale aanpak van de informatievoorziening in het waterdomein en dus een uitbreiding met andere water-werkvelden versterkt dit beeld: ook de gemeenten worden een belangrijke ketenpartner. Om te komen tot de scope van informatieproducten die het IHW wil leveren is een gebundelde vraagarticulatie wenselijk: de bronbeheerders zijn tevens belangrijke gebruikers en anderzijds kennishouders van hun gebruikers. Om, met andere woorden, het potentieel aan gebruikersvragen in beeld te brengen, zien wij een gezamenlijk proces met de ketenpartners voor ons.

Om een aantal sprekende voorbeelden van informatieproducten te bepalen en de mate waarin deze past binnen de beleidsmatige scope van het DSO, is voor het IHW de analyse methode toegepast, zoals weergegeven in figuur 3. (Deze methode zal in de toekomst ook worden toegepast voor de verdere uitwerking van de volledige scope van de informatieproducten). De analyse gaat uit van:

- per werkvelden is een spraakmakende gebruikersbehoefte in beeld gebracht;
- De gebruiksbehoefte sluit aan bij de werkprocessen in het werkveld en verwacht wordt dat deze behoefte (deels) noodzakelijk is voor de uitvoering van de omgevingswet.
- de gebruikersbehoefte is vertaald in informatieproducten waar veel meerwaarde te verwachten is en die op relatief korte termijn realiseerbaar en haalbaar is;
- voor de informatieproducten is nagegaan in hoeverre deze passen binnen de scope van DSO. Daarvoor wordt een juridische analyse uitgevoerd die inzichtelijk gemaakt in hoeverre de informatieproducten en of informatiebehoefte wettelijk zijn verankerd in de toekomstige Ow; Concrete informatieproducten worden in MR-en vastgelegd.

Figuur 3: Schema analyse ontwikkelopgave Informatiehuis Water

2.4 Uitgangspunten: functies van een informatiehuis

Als uitgangspunt van de algemene functionaliteit en toegevoegde waarde van een informatiehuis gaan we uit van het visiedocument (ref. 4). Daaruit volgen de volgende **definities**:

Een **informatiehuis** is een bestuursorgaan of rechtspersoon die als wettelijke kerntaak krijgt om kwalitatief goede informatieproducten te vervaardigen die via de centrale gebruikersvoorziening worden beschikbaar gesteld. Hiervoor gebruikt het informatiehuis gegevens of gegevensverzamelingen die door bronhouders worden aangeleverd. Een informatiehuis organiseert de totale stroom van gegevens vanaf de data bij bronhouders tot aan de toegespitste informatieproducten voor gebruikers. Hiertoe maakt het huis gebruik van

standaarden en kennisdeling. Een informatieproduct kan meerdere vormen aannemen. Dat kan bijv. een gestructureerde verzameling van door een informatiehuis gevalideerde gegevens of een toetsingsinstrument bedoeld om regels over de fysieke leefomgeving meetbaar te maken zijn. Alle informatieproducten moeten voldoen aan de stelselstandaarden.

Informatiehuizen hebben ook een belangrijke rol bij het ontwikkelen van kwaliteitseisen en informatieproducten in samenspraak met (representatieve organisaties van) bronhouders en afnemers.

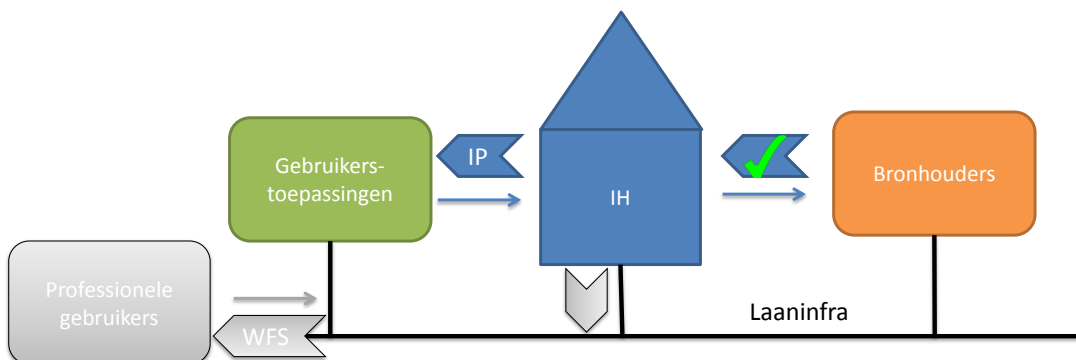
Naast en in het verlengde van de wettelijke taken in het kader van DSO kunnen informatiehuizen ook informatie producten en diensten ontwikkelen en aanbieden in opdracht van derden, binnen de daarvoor geldende kaders en met separate financiering en besluitvorming. Er zijn nog geen keuzes gemaakt over het leveren aan derden. In het plan van aanpak voor de realisatie van plateau 1 worden keuzes expliciet gemaakt.

Het huis kent een duidelijke sturing op de gemaakte afspraken door de 'huismeester'. Er wordt geborgd dat informatieproducten goed aansluiten op de vraag.

Het huis is zelf geen bronhouder. In principe zijn de informatieproducten de enige gegevens die het huis zelf produceert, beheert en opslaat.

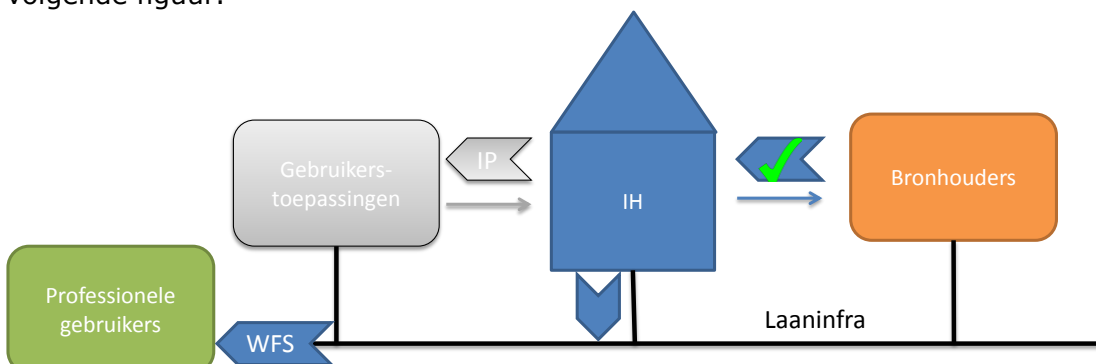
Om als informatiehuis informatieproducten beschikbaar te mogen stellen aan het DSO, moeten de informatieproducten voldoen aan de vast te stellen kwaliteitseisen. Ook moet worden voldaan aan de aansluitvoorwaarden. Bij ministeriële regeling zal per huis worden gespecificeerd welke informatieproducten beschikbaar moeten worden gesteld. De huizen zullen binnen het geschetste wettelijke kader zelf invulling geven aan de interne governance van hun werkprocessen en samenwerking met ketenpartners.

De positionering van het informatiehuis is er voor wat betreft informatieproducten weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 4a: Positionering van een informatiehuis binnen DSO, voor de informatieproducten (IP)

De positionering van het informatiehuis er voor wat betreft brondata is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 4b: Positionering van een informatiehuis binnen DSO, voor de informatieproducten (IP)

De **scope van de informatiehuizen** is: het bijeenbrengen van de bij AMvB aangewezen gegevens of gegevensverzamelingen ten behoeve van de kerninstrumenten op grond van de Ow en het omzetten hiervan in op de vraag toegespitste informatie(producten). Denkbaar is dat gegevens die daarvoor verzameld worden ook voor andere doeleinden worden gebruikt, binnen de daarvoor geldende kaders en met aanvullende financiering en separate besluitvorming. Bijvoorbeeld waterkwaliteitsgegevens die tevens gebruikt kunnen worden voor Europese rapportages.

Kerntaak is het produceren en beschikbaar houden van informatieproducten. De huizen zijn ervoor verantwoordelijk dat deze producten voldoen aan de daarvoor bij AMvB en regeling vastgestelde kwaliteitseisen. De huizen controleren de gegevens aan de gestelde kwaliteitseisen en standaarden, waaronder in ieder geval vormvereisten. De bronhouders, zijn verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van gegevens en gegevensverzamelingen aan informatiehuizen. De bronhouders zijn en blijven verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens en gegevensverzamelingen, waarbij wordt voldoen aan de daarvoor vastgestelde vorm- en kwaliteitseisen (Zie figuur 4a).

Het informatiehuis heeft kwaliteitsmanagementprocessen ingericht die leiden tot een continue verbetering van de kwaliteit van de geleverde informatieproducten en de daaraan ten grondslag liggende brongegevens en toetsingsinstrumenten. Naast de informatieproducten wordt ook de gevalideerde brondata direct door het huis aan de DSO infrastructuur beschikbaar gesteld zodat deze toepasbaar is voor professionele gebruikers (zie figuur 4b).

3 Scope en informatieproducten

3.1 Scope op hoofdlijn

Op basis van de Nadere analyse van december 2015 (ref. 1) werken we verder met de onderstaande werkveldindeling voor het toekomstige Informatiehuis Water, IHW 2.0 ⁶).

1. Oppervlaktewater, excl. Marien

Dit werkveld gaat over waterkwaliteit en waterkwantiteit van oppervlaktewateren. De afbakening is verder geografisch en omvat: rivieren, meren, overgangswateren, kustwater (1-mijlszone, delta en Wadden) en zwemwater. Hieraan is toegevoegd het onderdeel waterbodembodem (kwantiteit en kwaliteit).

2. Ruimte en water

Dit werkveld gaat over het watersysteem van hemelwater (en kwel) en waterberging van hemelwater tot de aansluiting op het rioleringsstelsel.

3. Marien, zeemilieu

Dit werkveld gaat over waterkwaliteit, bodem en waterbodembodemkwaliteit en natuurwaarde⁷ van de Noordzee (NCP).

4. Afvalwater

Dit werkveld gaat over afvalwater afkomstig van inrichtingen en over het vuilwaterrioleringsstelsel dat naar een zuiveringsinrichting wordt getransporteerd.

5. Waterveiligheid

Dit werkveld gaat over alle aspecten die de waterkeringen, de doorstroming en de bergingscapaciteit van oppervlaktewaterlichamen en daarmee de waterveiligheid kunnen beïnvloeden. Er is een breed scala aan activiteiten die hier impact op hebben, zoals bouwen op dijken, bouwen binnen het rivierbed, etc.

6. Grondwater

Dit werkveld betreft het *gebruik* van een grondwaterlichaam. De beschreven activiteiten hebben primair invloed op de grondwaterstand (kwantiteit), maar kunnen daarmee de *grondwaterkwaliteit* ⁸) beïnvloeden. Vervuiling door "macro-parameters" zoals verzuring en vermisting is daarom onderdeel van het werkveld. Ook bodemdaling kan een gevolg zijn van grondwateronttrekking en is als onderdeel toegevoegd.

Informatieproducten zijn:

- **gevalideerde brongegevens,**
 - getoetst op het voldoen aan kwaliteitseisen en standaarden, waaronder in ieder geval vormvereisten.
- **bewerkte gegevens,**
 - transformeren en combineren van gegevens, maar ook aan het gebruik in rekenmodellen of meetmethoden die onderdeel zijn van een toetsingsinstrument.

⁶ In de hierna volgende tabellen en tekst zijn de afkortingen IHW 1.0 en IHW 2.0 gebruikt. Met IHW 1.0 wordt het huidige informatiehuis Water en ook maritieme onderwerpen van het huidige informatiehuis Marien, bedoeld. Met IHW 2.0 wordt het toekomstige informatiehuis Water van het digitaal stelsel Ow bedoeld.

⁷ Natuurwaarden Noordzee maakt ook onderdeel uit van de scope van het IH Natuur. In de vervolgstap (BC) fase zal hierover met de kwartiermaker IH Natuur nader worden overlegd.

⁸ Afstemming is voorzien met het IH Bodem t.a.v. grondwaterkwaliteit.

- **toetsingsinstrumenten**
 - Deze kunnen als rekenmodel opgeleverd worden
- **documenten.**

In het plan van aanpak voor de realisatie van plateau 1 wordt per werkveld keuzes gemaakt welk type informatieproducten onder de scope vallen.

Werkveld	Huidige situatie (IST)	IHW 2.0 onder DSO (SOLL)
Oppervlaktewater	IHW 1.0 (Kwaliteit, WKP, autonoom: LEW)	Kwaliteit* en kwantiteit voor alle wateren
Ruimte en water	STOWA, TNO, Stichting Rioned	Kwaliteit en kwantiteit
Marien milieu	IH Marien/RIKZ	Kwaliteit* en kwantiteit
Waterveiligheid	IHW 1.0 (WVP)	WVP+
Afvalwater	Deltares, Emissieregistratie: WATSON	Kwaliteit en kwantiteit
Grondwater	IHW 1.0 (KRW oordelen, geen data), TNO, Deltares	kwantiteit en macroscopische Kwaliteit**

*) kwaliteit is veronderstelt inclusief de ecologische kwaliteit.

**)Vanwege wetgeving is grondwaterkwaliteit zoals beïnvloed door 'microscopische' of puntbronnen binnen het IH Bodem, werkveld Bodemhygiënische kwaliteit opgenomen. Zie ook voetnoot 8.

Tabel 1: Scope van het huidige situatie en toekomstige IH Water

3.2 Informatiebehoefte voor uitvoering van de wettelijke taken

3.2.1 Huidige wettelijk kader (IST)

Voortbouwend op de scope zoals gepresenteerd in hoofdstuk 3.1 en de indeling naar werkvelden, wordt in deze paragraaf een verder gedifferentieerd wettelijke informatiebehoefte gepresenteerd⁹). In tabel 2 wordt daartoe een overzicht gegeven van deze relevante procedures per werkveld, de onderzoektypen en de achterliggende databehoefte.

Procedures*	Categorieën onderzoekstypen	Informatiebehoefte
Oppervlaktewater		
<ul style="list-style-type: none"> • Watervergunning • Projectplan waterwet • Projectplan waterwet • Nb-wet vergunning • Peilbesluit • Activiteitenbesluit • EU-KRW • Stroomgebiedsbeheerplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Emissie immissietoets • Watervergunning voor lozen in een oppervlaktewatersysteem • MER analyse 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit oppervlaktewater • Afvoer oppervlaktewater • Kwaliteit ontvangende water • Oppervlaktewaterlichamen • Normstelling stoffen • Stofeigenschappen
Ruimte en Water		
<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsvergunning • Aanpassing bestemmingsplan • Coördinatie regeling WRO 	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaatstresstest • Gemeentelijk rioleringsplan • Watertoets 	<ul style="list-style-type: none"> • Stedelijk watersysteem (riolering, overstorten, open water) • <i>Bebouwd en verhard gebied</i>

⁹ In de onderliggende analyse is op een nog dieper niveau en meer uitputtend niveau onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is echter enerzijds nog niet volledig en anderzijds past het niet in de scope/tijdspad van dit onderzoek deze informatie nu te presenteren. In een vervolganalyse zal deze informatie worden hergebruikt en aangevuld.

		<ul style="list-style-type: none"> • Grondwaterstandsmeting en • Waterkwaliteitsmetingen • Grondwateronttrekkingen • Wateroverlastgebieden
Marien		
<ul style="list-style-type: none"> • EU-KRM rapportage • Watervergunning • Project MER • Vergunning mijnbouwwet • FF-wet ontheffing • Nb-wet vergunning • Vergunning Ontgrondingswet • Vergunning bodembescherming • Omgevingsvergunning 	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurtoets voor plan/ besluit-MER (voortoets Nb-wet) of MER aanmeldingsnotitie (MER beoordeling) • Natuurtoets voor Plan/besluit -MER (Quickscan FF-wet)) • Passende Beoordeling (Nb-wet) • Projectplan (Waterwet) • MER aanmelding notitie • MER (rapportage) • monitoringsplan • winningsvergunning (Mb Wet) • winningsplan • archeologisch rapport • geologisch rapport • kavelbesluit 	<ul style="list-style-type: none"> • Waterkwaliteit (incl. Nutriënten en zwerfvuul) • <i>Bodemgesteldheid</i> • <i>Grenzen en locaties (restrictiegebieden, natuurgebieden)</i> • Ecosystemen en ecologie (habitat, bodemfauna, vissen, zeezoogdieren, vleermuizen en vogels; exoten) • Onderwatergeluid (energie) • Hydromorfologie/ hydrologie • <i>Gebruiksfuncties</i> • Zoutgehalte, temperatuur

Afvalwater		
<ul style="list-style-type: none"> • Watervergunning • Omgevingsvergunning • Maatwerkbesluit • vergunning lozing koelwater • Vergunning lozing hemelwater • Activiteitenbesluit 	<ul style="list-style-type: none"> • Emissie immissietoets • ABM toets hulpstoffen • Milieurisicoanalyse • IPPC toets 	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit van geloosd water • Hoeveelheid geloosd water • Kwaliteit ontvangende water • Normstelling stoffen • Stofeigenschappen

Waterveiligheid		
<ul style="list-style-type: none"> • Watervergunning • Projectplan Waterwet • Nb-wet vergunning • Peilbesluit • Stroomgebiedsbeheerplan • Overstromingsrisicobeheerplan 	<ul style="list-style-type: none"> • MER • Toets op waterveiligheid (stabiliteit, minimale waterstands daling, doorstroming) • Toets op waterkwaliteit • Toets op waterkwantiteit • Overstromingsrisico kaart • Passende beoordeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeten waterstanden en statistiek • <i>Grondopbouw</i> • Grondwaterstanden • Normstelling (uit Waterwet) • Locatie, leidingdiameter, materiaal • Klimaat scenario's • <i>Maaiveldligging</i> • Hydraulische randvoorwaarden voor primaire waterkeringen • Polderpeil (peilkaart/legger watergangen) • Ontwerpgegevens dijklichaam • <i>Kunstwerken</i> • Waterkering lijnen

Grondwater		
<ul style="list-style-type: none"> • Provinciaal Waterplan • Verbreed gemeentelijk rioleringsplan • EU-KRW rapportage • Watervergunning voor onttrekking 	<ul style="list-style-type: none"> • Effectenrapportage grondwateronttrekking • Effectenrapportage WKO • Toetsing lozen grondwater (kwaliteit, kwantiteit) • Effectenrapportage grondwaterinfiltratie • Bodemenergieplan • Effectenrapportage ondergrondse voorzieningen • Plan MER (haalbaarheidsanalyse) • Aanmeldingsnotitie (MER beoordelingsplicht) • Bepaling grondwater beschermingszones • MER studies 	<ul style="list-style-type: none"> • Locatie en hoeveelheden grondwateronttrekkingen voor KWO, drinkwater, industrie en landbouw • Grondwater beschermingsgebieden • Grondwaterlichamen • Neerslag en verdamping • <i>Geologische ondergrond</i> • Gemeten grondwaterstanden • Gemeten grondwaterkwaliteit • Berekende grondwaterstanden, stijghoogten en fluxen • <i>Maaiveldligging</i>

*) Op basis van huidige wetgeving.

Tabel 2: Wettelijke informatiebehoefte per werkveld van het IH Water 2.0

Deze informatiebehoefte wordt in de huidige situatie beantwoord door een aanbod dat hoofdzakelijk bestaat uit (bron)data. Voor de brondata binnen het domein water zie de Nadere analyse 2015, waarin een analyse al is uitgevoerd en het resultaat in termen van brondata/registers is gepresenteerd.

Opgemerkt wordt dat:

- de informatie in bovenstaande tabel ruimer is dan het domein water. Van de italic gemarkeerde informatiebehoefte wordt verondersteld dat deze geleverd wordt door andere informatiehuizen. Een nadere afstemming hiervan zal in het vervolgproces van de Businesscase plaatsvinden.
- De hier gepresenteerde scope ook toepasbaar is voor informatieproducten die worden afgeleid van of samengesteld met de hier genoemde scope aan brondata. Voor het vervolgproces waarin mogelijke informatieproducten verder worden verkend, vormt dit overzicht dan ook een kader en of checklist om na te gaan op welke onder informatiebehoefte informatieproducten denkbaar zijn.

3.2.2 Autonome ontwikkeling wetgeving

De veranderende wettelijke kaders zijn reeds in de analyse in december in kaart gebracht. De doorvertaling naar informatiebehoefte wordt meegenomen in het streefbeeld (SOLL).

3.2.3 Omgevingswet (SOLL)

De Omgevingswet leidt tot belangrijke wijzigingen die ook zullen doorwerken in de informatiebehoefte. De contouren hiervan zijn nu pas (gedeeltelijk) zichtbaar op basis van de concept AMvB's (deze waren nog niet beschikbaar tijdens de vorige analyse in december 2015). In de Ministeriële Regelingen worden informatieproducten en rol van de bronhouder vastgelegd. Er is een analyse gemaakt van de -naar verwachting- belangrijkste veranderingen die relevant zijn voor het IH Water. Een totaaloverzicht wordt pas mogelijk wanneer de definitieve AMvB's, de M.R.-en en invoeringswet en -regelgeving bekend zijn. De belangrijkste veranderingen die worden verwacht zijn hieronder beschreven.

Algemeen

Op het terrein van water zal de Ow/AMvB instructieregels moeten blijven stellen aan de inhoud van plannen en programma's, omdat het Europese recht hiertoe verplicht. Dus zal nog steeds sprake zijn van een duidelijke vraagsturing vanuit centrale wet- en regelgeving. De informatiebehoefte ten behoeve van het opstellen van waterplannen en -programma's blijft naar verwachting op hoofdlijnen gelijk aan huidige situatie (IST).

Werkveld Oppervlaktewater (Lozingen)

Voor wat betreft lozingen op oppervlaktewaterlichamen en grondwateronttrekkingen is enerzijds sprake van vermindering van vergunningplichten op grond van de Ow, maar anderzijds van een vergaande decentralisatie van de mogelijkheden voor waterschappen en/of provincies om aanvullende vergunningplichten in het leven te roepen. Een toename of afname van de informatiebehoefte ten behoeve van de vergunningverlening zal afhankelijk zijn van de mate waarin decentrale overheden aanvullende vergunningplichten in het leven zullen roepen.

Werkveld Ruimte en water

Het huidige Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) gaat vervallen. De beleidselementen uit het plan zullen moeten worden opgenomen in de gemeentelijke Omgevingsvisie. Een ieder verbindende regels, zoals een verplichting tot afkoppelen van hemelwater voor particulieren komt in het gemeentelijk omgevingsplan. Beide onderzoeksproducten vragen om gegevens.

De watertoets verandert in een inhoudelijke instructieregel voor het omgevingsplan, de omgevingsverordening (provincie), een projectbesluit (vastgesteld door het dagelijks bestuur van een waterschap, gedeputeerde staten of een minister) of een afwijkactiviteit (Besluit

Kwaliteit Leefomgeving). Deze verbreding van het bereik is juridisch wel, maar bestuurlijk geen verandering ten opzichte van de situatie vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Werkveld Marien milieu

Materieel geen veranderingen voorzien die leiden tot een wezenlijk andere informatiebehoefte dan in de huidige situatie (IST).

Werkveld Afvalwater

Materieel geen veranderingen voorzien die leiden tot een wezenlijk andere informatiebehoefte dan in de huidige situatie (IST).

Werkveld Waterveiligheid

Materieel geen veranderingen voorzien die leiden tot een wezenlijk andere informatiebehoefte dan in de huidige situatie (IST).

Werkveld Grondwater

Het Omgevingsbesluit geeft provincies en waterschappen de ruimte om in onderling overleg tot lokaal maatwerk te komen voor de vergunningplicht voor grondwateronttrekkingen. Dit kan leiden tot extra vergunningplichten en daarmee potentieel tot een grote informatiebehoefte dan in de huidige situatie (IST).

3.3 Informatieproducten

3.3.1 Overzicht bestaande informatieproducten (IST)

Momenteel zijn er diverse informatieproducten beschikbaar (en of in ontwikkeling) voor het domein water. Tabel 3 geeft een globaal overzicht van deze informatieproducten. Daarbij wordt ook een relatie gelegd met de relevantie voor de diverse werkvelden.

Nr	Ontwikkeling	Organisatie	Type informatieproduct	Relevantie voor werkvelden					
				Oppervlakte water	Ruimte en Water	Marien	Afvalwater	Water veiligheid	Grondwater
1	Uitbouw waterkwaliteitsportaal	IHW 1.0	Gekwalificeerde data	•					•
	Uitbouw KRM-portaal	IH Marien	Gekwalificeerde data			•			
2	Uitbouw toetsinstrument Aquo-familie	IHW 1.0	Toetsinstrument	•					
3	Landelijke enquête waterkwaliteit	IHW 1.0	Gekwalificeerde data	•					
4	Nationale bestanden primaire waterkeringen	IHW 1.0	Gekwalificeerde data					•	
5	Inwinnen data waterkeringen	IHW 1.0	Gekwalificeerde data					•	
6	Toetsen normering waterkeringen (WTI)	Deltares RWS	Toetsinstrument					•	
7	Koppeling BRO	TNO	Gekwalificeerde data						•
8	GEONIS Blaeu	Waterschappen	Data-organisatie	•	•		•	•	
9	Centrale Distributie laag	Waterschapshuis	Data-organisatie	•				•	
10	DAMO	Waterschapshuis	Data-organisatie	•			•	•	
11	Kiezen Klikken Klaar	Waterschapshuis Waterschappen	Toetsinstrument	•	•				

Tabel 3: Overzicht van bestaande informatieproducten

Hieronder volgt een korte toelichting op deze informatieproducten.

- Nummer 1, 2 en 3: Door het IH Water 1.0 wordt het Waterkwaliteitsportaal verder ontwikkeld en beheerd. In dit portaal worden gegevens over grond- en oppervlaktewater verzameld, beheerd en ontsloten voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). Ook de gegevens van de jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit zijn hierin opgenomen. Met de Aquo-kit kunnen waterbeheerders via Internet fysisch-chemische monitoringgegevens van oppervlaktewater-, grondwater- en bodemkwaliteit toetsen aan landelijke waterkwaliteitsnormen.
KRM-portaal: door IH Water 1.0 ontwikkeld in samenwerking met en in opdracht van IH-Marien. In dit portaal worden gegevens over marien oppervlaktewater verzameld, beheerd en ontsloten.
- Nummer 4,5 en 6: Vanaf 2017 worden de primaire waterkeringen getoetst aan de hand van een nieuw normtype: de overstromingskans. Het programma Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium (WB 2017) is in 2012 gestart door Rijkswaterstaat en kennisinstituut Deltares. Het instrumentarium geeft de overstromingskans Als invoer worden gegevens verzameld over waterkeringen. De beoordelingsresultaten worden door het Informatiehuis Water ter beschikking gesteld via het Waterveiligheidsportaal dat in 2016 ontwikkeld wordt. IHW 1.0 beheert voorsnog alleen de ligging van de primaire keringen; kenmerken daarvan niet.
- Nummer 7: De Basisregistratie Ondergrond (BRO) wordt de centrale database met publieke gegevens van de Nederlandse ondergrond. Het gaat bijvoorbeeld over welke grondsoort waar voorkomt, over metingen van de grondwaterstand en grondwaterkwaliteit en over olie- en gasvoorraden in de diepe ondergrond. TNO-Geologische Dienst Nederland (TNO-GDN) is verantwoordelijk voor realisatie en beheer van de BRO.
- Nummer 8: Om gegevens van de waterschappen te ontsluiten werd door waterschappen het pakket IRIS gebruikt. Dit pakket wordt niet langer ontwikkeld. Ter vervanging is GEONIS Blauw ontwikkeld door ESRI/RHDHV voor het watersysteembeheer, keringenbeheer, het beheer van de afvalwaterketen (persleidingen en rioleringsgebieden) en de schouw. Voorbeelden zijn het bijhouden en beheren van beheerregister en legger, het genereren van 3D dijkprofielen of het beoordelen en toetsen van een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het pakket is in 2015 opgeleverd en wordt door zeven waterschappen gebruikt. Het waterschap Scheldestromen heeft zelf een applicatie (Oei) ontwikkeld. De overige waterschappen ontsluiten hun data generiek via ArcGIS.
- Nummer 9: Het Waterschapshuis ontwikkelt een Centrale Distributie Laag (CDL) om gegevens van de waterschappen als een landelijk beeld te kunnen presenteren. Het gaat om gegevens over de watergangen (sloten en kanalen etc.) en de waterkeringen (bijv. dijken). De werking van de CDL is gebaseerd op geaccepteerde standaarden zoals DAMO, IMWA en GML. Het uitwisselen van gegevens loopt via webservices. Naar verwachting wordt de CDL in 2016 nog operationeel.
- Nummer 10: DAMO Watersysteem is het nieuwe gestandaardiseerde datamodel voor de watersysteemgegevens van de waterschappen. Het maakt het mogelijk om gegevens uniform op te slaan en eenvoudiger uit te wisselen met andere waterschappen of derden. DAMO is in ontwikkeling door het Waterschapshuis voor de onderwerpen watersysteem, keringen en afvalwaterketen.
- Nummer 11: Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden heeft in 2015 het concept "Kiezen, Klikken, Klaar" uitgewerkt in een proof of concept. Hierin is het melden van activiteiten geharmoniseerd en geautomatiseerd. De gebruiker krijgt de zijnde wet- en regelgeving op een begrijpelijke manier aangeboden. De geografische data kan meerdere bronnen hebben, een geo-service, maar in de toekomst ook de Centrale Distributie Laag. Het concept is ook toepasbaar voor andere waterschappen. Hiervoor is door het Waterschapshuis een businesscase opgesteld.

3.3.2 Autonome ontwikkeling informatieproducten (IST)

Vooruitlopend op en parallel aan de komst van de omgevingswet wordt door waterschappen, RWS en IHW zelf gewerkt aan het (door) ontwikkelen van bestaande/geïnitieerde informatieproducten. Dit geldt voor *alle* genoemde producten in de vorige paragraaf. Voor het IH Water 2.0 worden deze ingezette en of voorziene ontwikkeling als Quick Wins beschouwd.

3.3.3 Indicatief beeld potentiële informatieproducten (SOLL)

voor de concrete uitwerking van informatieproducten is een zorgvuldig proces voorzien waarin *alle* partners worden meegenomen. Daarom wordt hier een indicatief beeld geschetst door voor elke werkveld één informatieproduct uit te werken waarvoor naar verwachting (dus kwalitatief) veel behoefte is, en dus navenante winst op werklastermindering te behalen valt. Hierbij is uitgegaan van de gebruikersbehoefte, zoals we die voorzien voor met name professionele gebruikers, zoals bevoegd gezag, (diverse) initiatiefnemers, beleidsmakers, onderzoeksbureaus en één ieder. De behoefte is onder meer gebaseerd op statistieken van OLO (ref. 5), waarbij onderzocht is hoe vaak bepaalde type vergunningen zijn toegepast. Omdat niet elk type vergunning even omvangrijk is, is hierbij ook met een expert guess geïnterpreteerd hoe dit zich door vertaald naar de (kwalitatieve) omvang van de informatiebehoefte.

De informatieproducten zijn beschreven in de factsheets zoals opgenomen in Bijlage F. Hierbij is aandacht voor de verwachte wijzigingen vanuit de Omgevingswet voor de werkwijze en de behoefte aan digitalisering en informatiebronnen.

Werkveld	Potentieel informatieproduct (voorbeeld)
Oppervlaktewater	Online emissie- immissietoets
Ruimte en water (1)	Klimaatstresstest in het kader van ruimtelijke adaptie
Ruimte en water (2)	Digitaal Gemeentelijke Rioleringsplan
Marien	Database hergebruik Marien onderzoek
Waterveiligheid	Standaardisatie data en regels vergunningverlening
Afvalwater	Toetsingsinstrument afvalwater
Grondwater	Landsdekkende basisdata grondwater

Tabel 4: Voorbeelden van toekomstige informatieproducten IH Water 2.0

4 Governance

In het hoofdlijnenakkoord (ref. 2) is opgenomen dat 'Indien het informatiehuis Water tussen nu en 2024 ontwikkeld wordt, dan is het logisch dat Rijkswaterstaat en Waterschappen uitdrukkelijk in beeld komen als eigenaar en beheerder van dit informatiehuis.'

Deze keuze hanteren wij als uitgangspunt voor de nadere duiding van de governance van het toekomstige informatiehuis water van het DSO.

4.1 Samenwerkingsstructuur streefbeeld

De ontwikkeling van het toekomstige informatiehuis Water (IHW 2.0) zal als het ware 'zelfstandig' en 'naast' het huidige informatiehuis water aan de hand van een eigen besluitvormingslijn plaatsvinden. Belangrijke reden hiervoor is dat het domein water binnen het kader van de Ow breed is, met daarbinnen een groot aantal uiteenlopende werkvelden. De huidige informatiehuizen Water/Marien dekken een beperkt aantal van deze werkvelden af (zie ook

Tabel 1, blz. 15). Bij elk van de werkvelden van het IHW 2.0 zijn een groot aantal partijen betrokken. Deze partijen opereren veelal binnen een of enkele werkvelden en overzien slechts in beperkte mate het hele domein. Daarnaast hebben de partijen veelal een eigen publieke taak, veelal als bronhouder en bevoegd gezag. Voor het toekomstige huis zal dan ook een hierbij passende, bestuurlijke governance met een eigen financieringsstructuur worden uitgewerkt.

In Bijlage E is een overzicht van de samenwerkingsstructuur van het huidige informatiehuis Water opgenomen. Hieruit blijkt hoe ingewikkeld het is een informatieketen op te zetten met allerlei rollen waarbij standaardisatie de sleutel is. Het ontwikkelen van een nieuw informatieproduct van idee tot uitvoering in de keten kost binnen de decentrale overheden al gauw drie tot vier jaar. Dat is een lange tijd, maar wel realistisch aangezien de informatiebehoefte scherp gemaakt moet worden. Net als de uitvraag richting bronhouders, de standaard die hiervoor ontwikkeld of bijgesteld moet worden, en de systemen - om informatieproducten te maken en te laten landen bij de gebruikers- dienen hiervoor geschikt gemaakt te worden. De bronhouders hebben tijd nodig om te werken met een aangepaste standaard, een aangepaste informatiebehoefte van buitenaf. IHW houdt dan ook inloopsessies en trainingen om de drempel voor het aanleveren van de data zo laag mogelijk te maken. Pilotfases worden gezien als een cruciale vorm om proef te draaien en een eerste leercurve te implementeren alvorens tot landelijke uitvoering wordt overgegaan.

4.2 Samenwerkingsstructuur streefbeeld (SOLL)

In het RIO van 2 maart 2016 is het volgende aangegeven m.b.t. de juridische verankering van de taken en verantwoordelijkheden van de informatiehuizen van het DSO (ref. 3).

Via de invoeringswet wordt in de Omgevingswet verankerd:

1. Omschrijving van de taken van informatiehuizen in relatie tot bronhouders (die gegevens beschikbaar stellen aan DSO) en in relatie tot de centrale gebruikersvoorziening en stelselinfrastructuur.
2. Opdracht van de taken van informatiehuizen bij AMvB aan een bestuursorgaan of rechtspersoon, onder wiens verantwoordelijkheid deze taken worden uitgevoerd.
3. Toezicht minister van IenM op goede taakuitvoering informatiehuizen.

Voor de bestuurlijke inrichting van het voor het IHW 2.0 benodigde samenwerkingsverband geldt het principe 'vorm volgt inhoud'. De bestuurlijk-juridische vormgeving moet aansluiten op de gezamenlijke ambitie, en moet de realisatie van de doelstelling van het toekomstige informatiehuis Water binnen het kader van de wettelijke vereisten en van het DSO mogelijk maken. De uiteindelijke invulling van taakuitvoering en bijbehorende rechtsvorm dient ook

mogelijk te maken om bepaalde taken zoals b.v. personeel aannemen en contracten afsluiten, zelfstandig uit te kunnen voeren.

Een belangrijke eerste stap in de totstandkoming van dit samenwerkingsverband zal de uitbreiding met deelname van de VNG zijn, een stap in de samenwerking van drie naar vier partijen. Uitgangspunt hierbij is de gelijkwaardige samenwerking van de vier partners. Het uiteindelijk te kiezen samenwerkingsverband voor IHW 2.0 met bijbehorende organisatie- en rechtsvorm zullen met de partijen in de Businesscase fase nader worden uitgewerkt.

Binnen het waterdomein zijn diverse werkvelden (o.a. veiligheid, kwaliteit, waterverdeling, marien) die de informatievoorziening voor hun werkprocessen organiseren. In deze werkprocessen worden gegevens ingewonnen, beheerd en aan toepassingen gekoppeld. Traditioneel bestaat hierbij een sterke "doelbinding", de data, toepassingen en modellen worden voor een specifiek doel georganiseerd, waarbij ook de financiering en sturing vanuit dit doel ontworpen is. Vaak zijn beleidsmatige doelen gecombineerd met uitvoeringsdoelen en doelen m.b.t. toezicht en handhaving, om daarmee een effectieve en efficiënte informatievoorziening te realiseren.

De omgevingswet en de in het bestuursakkoord geformuleerde ambitie vraagt om een integrale aanpak van de informatievoorziening in het waterdomein:

- een vraagbundeling van de informatievoorziening tussen wettelijke, beleidsmatige en uitvoerings-informatiebehoefte.
- om een uniform "data/informatie toegangsconcept" binnen de water-werkvelden en tussen het waterdomein andere domeinen in de fysieke leefomgeving.
- informatieproducten die voldoen aan de 3 B's (Bruikbaar, Beschikbaar en Bestendig), waarbij zoveel als mogelijk hergebruikt wordt van bestaande databronnen en toepassingen.

Een belangrijke eerste stap om deze integrale aanpak mogelijk te maken (en daarmee de ambitie te realiseren) is om de informatie die de water-werkvelden, vaak in de vorm van een portaal, voor zichzelf organiseren, met elkaar in verbinding te brengen waardoor:

- werkveld overstijgende werkprocessen en analyses mogelijk worden
- hergebruik van data en toepassingen mogelijk wordt, en daarmee kosten worden bespaard en nieuwe oplossingen sneller kunnen worden ontwikkeld.
- doelmatigheid van de diverse informatieprocessen vergroot wordt omdat er vraagbundeling kan plaatsvinden tussen wettelijke, beleidsmatige en uitvoering behoefte.

Om ambitie van de omgevingswet te realiseren zijn er vier zaken nodig waarin het IHW 2.0 een regierol en beheerrol dient te vervullen:

1. Vraagbundel proces waarmee de informatiebehoefte van de omgevingswet, beleid en uitvoering bij elkaar worden gebracht.
2. Een koppelstandaard inclusief toegangspunt/koppelpunt
3. Afspraken over de taal die in de portalen gesproken wordt: een semantische standaard
4. Een catalogus waarin alle databronnen, applicaties en oplossingen die gebruikt worden en beschikbaar zijn gemakkelijk vindbaar zijn.

4.3 Bronhouders per werkveld

In tabel 5 zijn de belangrijkste relevante bronhouders van gegevens per werkveld opgenomen. In het overzicht zijn alleen de overheden genoemd die een formele taak hebben om deze gegevens te verzamelen en te beheren.

Werkveld	bronhouders	Datasets/registers
1. Oppervlaktewater	Waterschappen, Rijkswaterstaat, RIVM, bedrijven	Monitoring waterkwaliteit Monitoring waterkwantiteit Legger watergangen Normen
2. Ruimte en water	Gemeenten, Waterschappen, KNMI	Verhard oppervlak Bergingsgebieden Waterkwantiteit Meteorologie
3. Marien milieu	Rijkswaterstaat	Informatiehuis Marien (dataset DONAR)
4. Waterveiligheid	Waterschappen, Rijkswaterstaat	beheerlegger
5. Afvalwater	Gemeenten, Waterschappen, bedrijven	Rioolstelsels overstorten
6. Grondwater	Provincies, Gemeenten, Waterbedrijven	DINO/BRO

Tabel 5: bronhouders per werkveld

5 Contouren fase plan van aanpak / Businesscase

De doorlooptijd voor het opstellen van een plan van aanpak en businesscase voor fase 1 is een tot anderhalf jaar.

Het is nog niet duidelijk welke eisen worden gesteld aan de uitkomsten van de businesscase, de doorlooptijd kan daardoor variëren. Ook de uitbreiding van de scope uitbreiding van het DSO met toezicht en handhaving kan invloed hebben op de doorlooptijd. In een op te stellen offerte voor het maken van plan van aanpak en businesscase wordt rekening gehouden met de nieuwe eisen aan de businesscase en de scope uitbreiding.

De deelfasering ziet er als volgt uit:

Deelfase	Onderwerpen	Planning
Opstarten	<ul style="list-style-type: none"> Betrekken van gemeenten op alle niveaus Inregelen van werkgroepen per domein. 	Tweede helft 2016
Uitvoeren	<ul style="list-style-type: none"> Uitwerken per domein van informatieproducten (op inhoud). Berekeningen van de kosten/baten per informatieproduct. Inventarisatie van instrumentarium / applicaties / rekenmodules. Juridisch advies rondom huismeesterschap Kostenberekening van opzet IHW 2.0 (bemensing, IT, huisvesting, etc.) 	Eerste helft 2017
Besluitvorming	<p>In de verschillende gremia (adviesgroepen, ambtelijke adviescommissies, bestuurlijke commissies, en bestuur RWS, VNG, IPO en UvW) over:</p> <ul style="list-style-type: none"> Governance IHW (huismeesterschap, aansturing IHW) Prioritering van informatieproducten Plan vervolgfase 	Tweede helft 2017

Tabel 6: Fasering Businesscase

5.1 Opstartfase

De mores van het huidige IHW is samenwerken. Met elkaar komen tot eenduidige informatie in de watersector door met elkaar te standaardiseren, de coördinatie van de informatiestromen landelijk te regelen en de applicaties verzorgen die de informatie landelijk beschikbaar stelt.

Vanuit de nadere analyse is duidelijk gebleken dat gemeenten een belangrijke rol spelen binnen een aantal domeinen van het waterbeheer in Nederland. De gemeenten zijn echter geen onderdeel van IHW 1.0. Het is daarom van groot belang de gemeenten als een volwaardige partner te betrekken bij de samenwerking benodigd voor IHW 2.0. De afgelopen jaren is er nauw samengewerkt tussen het huidige IHW en Rioned op het gebied van eenduidige informatie-uitwisseling tussen gemeenten en waterschappen, maar ook met VNG en KING zullen de banden aangehaald moeten worden. In de opstartfase begint de zoektocht naar vakinhoudelijke expertise vanuit de gemeenten. Ook vanuit provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat zal expertise moeten worden gemobiliseerd om per domein de inhoudelijke uitwerking te kunnen vormgeven.

Alleen door dit met elkaar te doen ontstaat de nodige draagvlak die nodig is bij de exploitatiefase. Het begin van is nu om daaraan te gaan werken.

5.2 Uitvoeringsfase

De factsheets in dit document dienen als leidraad voor de informatieproducten. Indien de werkgroepen hiervan af willen wijken, is daar ruimte voor in de uitvoeringsfase. Het gaat erom met elkaar te komen tot een juiste prioritering van informatieproducten. Niet alle winst hoeft & kan direct te worden verzilverd. De afweging gaat over de baten die gemaakt kunnen worden en eventuele verbanden van informatieproducten (bijv. vanuit dezelfde gegevensuitvraag richting de bronhouders).

Daarnaast zal in deze fase een uitgebreide inventarisatie plaatsvinden van instrumenten / applicaties / rekenmodules die een bijdrage kunnen leveren aan de informatieproducten. Het is de verantwoordelijkheid en taak van het IHW 2.0 om deze producten te gaan beheren. De daadwerkelijke uitvoering hiervan kan eventueel bij andere partijen belegd worden met behoud van eindverantwoordelijkheid van het IHW 2.0. Vooropgesteld dat dit bezien vanuit de Ow/AMvB's mogelijk moet zijn. Ook hier wordt het samenwerkingsmodel toegepast.

Voor het huidige IH Water heeft een selectie plaatsgevonden voor het gastheerschap (contractpartij, ondersteuning bedrijfsvoering, huisvesting, etc). Aan de hand van een programma van eisen is gescoord welke partij het beste voldeed aan de facilitering voor IHW 1.0. Het is goed denkbaar dat voor IHW 2.0 een soortgelijk traject wordt vormgegeven, waarbij de participerende partijen met elkaar de eisenlijst samenstellen waarna de selectie voor het huismeesterschap kan plaatsvinden. Daarnaast zal ook juridisch advies worden ingewonnen over het huismeesterschap van het toekomstige IH Water. Het gezamenlijk belang zal voorop staan bij het organiseren van het huismeesterschap.

5.3 Besluitvorming

Naast besluitvorming in Opdrachtgevend beraad en Interbestuurlijk Overleg over de uitkomsten van de businesscase zal ook besluitvorming moeten plaatsvinden bij de verschillende participerende partijen. De ervaring leert dat een half jaar hiervoor voldoende is om alle gremia langs te gaan voor een gedragen besluitvorming. Deze besluitvorming behelst de governance en de scope waarmee IHW 2.0 zal starten met daarin een groeiscenario.

In het plan voor de vervolgfase zal dus aandacht zijn voor de informatieproducten waarmee gestart gaat worden (analysefase, bouwfase, testfase, pilotfase, exploitatiefase volgen dan nog). De ervaring leert dat een nieuwe, gestandaardiseerde, informatiestroom zo'n 3 - 5 jaar nodig heeft vanaf de analysefase alvorens de informatie ook landelijk beschikbaar komt. Indien de partijen al gewend zijn de informatie te delen, dan is dat een groot winstpunt als het gaat om doorlooptijd. In dit plan zullen ook uitgangspunten en randvoorwaarden zijn opgenomen en zal de financieringslijn helder zijn.

5.4 Tot slot

Het beeld over wat het IHW 2.0 kan betekenen voor de bevoegd gezagen kan versterkt worden. Er zal tijd en ruimte moeten zijn om met elkaar die beelden verder te ontwikkelen. Er is veel winst te behalen, maar het moet wel gezien worden. Veel hangt af van de bereidheid tot standaardisatie. Komt de focus te liggen op de verschillen of op de overeenkomsten? Vandaar dat wordt gekozen om de businesscasefase tot eind 2017 te laten voortduren zodat we met de participerende partijen dit proces op een ordentelijke wijze kunnen doorlopen.

Uiteraard wordt in de periode van de businesscase nadrukkelijk gezocht naar de verbinding met andere informatiehuizen om met elkaar de juiste dingen te doen en efficiënt te werk te gaan.

Bijlage A. Opdrachtbrief inz. aanvullende analyse informatiehuis Water

PM

Bijlage B. EB toetskader analyserapporten informatiehuizen

Eind december 2015 zijn de tien analyserapporten van de informatiehuizen aan het opdrachtgevend beraad opgeleverd. IenM/EB heeft de analyserapporten op basis van een toetskader besproken en is voor elk analyserapport tot een conclusie gekomen. Deze notitie geeft een toelichting op het gehanteerde toetskader op basis waarvan de huizen zijn ingedeeld in de toetstabel die opgenomen is in de notitie aan het opdrachtgevend beraad van 16 februari j.l. De toelichting op de toetstabel is gerelateerd aan de oorspronkelijke analyseopdracht die medio 2015 aan de informatiehuizen is verstrekt. De cursieve tekst in de toelichting is nieuw tov de oorspronkelijk uitvraag, hiermee wordt beter aangesloten op de vervolgfase (opstellen Businesscase en Plan van Aanpak) en op het visiedocument DSO.

De analyserapporten zijn heel compleet en voldoen in het algemeen aan de gevraagde analyseopdracht. Om door te gaan naar de volgende fase, die van opstellen Businesscase en het maken van een Plan van Aanpak is er per informatiehuis nog een vervolg analyse gewenst om de analysefase af te ronden. In het opdrachtgevend beraad van 16 februari is men akkoord gegaan met het uitvoeren van vervolganalyses met als doel dat elk informatiehuis op alle aspecten een 3 scoort alvorens de volgende fase in te gaan. Score mogelijkheid op basis van toetskader:

- 1 = vervolg analyse tbv huidige vraagstelling is gewenst
- 2 = vervolg analyse tbv stap naar PvA en BC is gewenst
- 3 = kan door naar stap PvA en BC

- Toegepast toetskader

Aspecten toetskader analyserapporten informatiehuizen	Criteria voor stap van analyse fase naar Businesscase en Plan van Aanpak
Inrichting/governance/samenwerkstructuren	Betrokken partijen zijn in beeld en hebben toegezegd zich te verbinden aan de organisatie van het informatiehuis.
Gegevens/datasets/kwaliteitsniveau	Alle bestaande datasets en de kwaliteit daarvan zijn bekend.
Visie/scope	Er is een duidelijke visie en doelstelling van het informatiehuis en duidelijk is welke onderdelen van het Informatiehuis binnen scope (tbv besluiten met rechtsgevolgen) zijn en welke daarbuiten vallen.
Vraagsturing/informatieproducten	De gebruikersbehoefte aan data en informatieproducten van bestaande datasets is bekend.
Haalbaarheid opgave	Er is een planning en fasering van het groeipad van het informatiehuis tot aan 2024.

- Toelichting van het toegepaste toetskader

De *cursieve* tekst in het kader is nieuw tov de oorspronkelijke analyseopdracht.

Aspecten toetskader analyserapporten informatiehuizen	Criteria voor stap van analyse fase naar Businesscase en Plan van Aanpak
Inrichting/governance/samenwerkstructuren	<ul style="list-style-type: none"> - Betrokken partijen en de rollen die zij vervullen zijn in beeld <ul style="list-style-type: none"> o Bekend is welke partijen welke data aanleveren of afnemen

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bekend is welke huidige overlegstructuren aanwezig zijn ○ Bekend is welke partijen welke toetsingsinstrumenten beheren en/of toepassen ○ Bekend is welke partijen in welke aspecten van kwaliteitsborging voorzien <ul style="list-style-type: none"> - <i>Er is een voorstel hoe de samenwerking/governance met partijen kan worden ingericht om de beoogde visie en doelstellingen van het informatiehuis te realiseren. Betrokken partijen hebben de intentie uitgesproken om aan de voorgestelde samenwerking mee te werken</i> - <i>De governance is in lijn met de wettelijke verankering van het DSO in de invoeringswet, AMvB's en MR</i>
Gegevens/datasets/ kwaliteitsniveau	<ul style="list-style-type: none"> - Bestaande datasets zijn bekend - Van de bestaande datasets is de huidige kwaliteit bekend - Van de bestaande datasets is, voor zover mogelijk, de gewenste kwaliteit bekend - Bekend is welke datasets het meest worden gebruikt (grootste vraag naar is) - <i>Bekend is, voor zover mogelijk, welke datasets vanuit de wet- en regelgeving nodig zijn om aan de wettelijke informatieplicht te kunnen voldoen en welke kwaliteitsverbetering daarbij eventueel nodig is.</i> - Er is een overzicht van de huidige toetsinstrumenten en er is een beeld van mogelijk te ontwikkelen toetsinstrumenten.
Visie/scope	<ul style="list-style-type: none"> - Er is een visie en doelstelling van het informatiehuis beschreven - <i>Er is beschreven hoe de visie zich verhoudt tot de scope (besluiten met rechtsgevolgen) van het DSO</i> - In de analyse is beschreven welke datasets/informatieproducten binnen de scope (besluiten met rechtsgevolgen) van het DSO vallen en welke daarbuiten
Vraagsturing/ Informatieproducte n	<ul style="list-style-type: none"> - Via vraagsturing is de gebruikersbehoefte (starten vanuit de wet- en regelgeving) aan huidige informatie (datasets en informatieproducten) geïnventariseerd - <i>Informatiehuizen stemmen hun aanbod in eerste instantie af op de wettelijke eisen, in die zin dat ze in elk geval de gegevens en de gegevenskwaliteit leveren die in de AMVB's en de ministeriële regelingen worden vermeld.</i> - Via vraagsturing is de gebruikersbehoefte aan toekomstige informatie (datasets en informatieproducten) voor zover mogelijk geïnventariseerd - Er is inzicht/overzicht van gebruikers die behoefte hebben aan informatie (datasets en informatieproducten) afkomstig van het informatiehuis
Haalbaarheid opgave	<ul style="list-style-type: none"> - De huidige situatie is beschreven - De toekomstige/gewenste situatie is beschreven - Beschreven is welke stappen nodig zijn om van huidige naar gewenste situatie te komen. - <i>Bekend is welke datasets als eerste worden aangeboden via het informatiehuis</i> - <i>Er is een globale planning tot 2024 opgenomen met een globale inschatting van benodigde middelen</i> - Er zijn randvoorwaarden benoemd om de gewenste situatie te kunnen bereiken

- **Uitvraag van de oorspronkelijke analyseopdracht**

Inrichting	<ul style="list-style-type: none"> - Wie zijn partners in huis? - Welke partijen leveren data aan? - Hoe wordt de kwaliteitsborging georganiseerd? - Wie beheert de data en houdt het actueel? - Bestaat er een overleg met bestaande governance/samenwerkingsstructuren? - Waar wordt verantwoordelijkheid neergelegd voor informatieproducten?
Gegevens	<ul style="list-style-type: none"> - Welke data/datastromen/databases zijn er binnen het informatiehuis? welke datastromen/databases buiten het huis zijn nodig om aan de behoefte te voorzien? (denk aan centrale registers bijv) - Wat zijn de (huidige) toetsingsinstrumenten en welke mogelijke kansrijke zijn nieuw te ontwikkelen toetseninstrumenten worden voorzien? - Wat is kwaliteitsniveau van de data in relatie tot 3b's? wat is nodig om het op niveau te brengen en wat gaat het kosten? - Welke onderwerpen en werkvelden behelst het informatiehuis? - Welke organisatie heeft welke soort informatie? - Waar is de informatie te vinden? - Waar raakt het informatiehuis andere huizen en/of is er sprake van overlap? - Welke informatiemodellen zijn er, wie zijn er voor verantwoordelijk en lopen er acties om deze te integreren, uit te breiden of op te stellen? - Wie zijn bronhouders? - Welke standaarden worden gehanteerd? - Bij welke gegevens speelt privacy een rol?
Kwaliteitsborging	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe wordt kwaliteit geborgd (kwaliteitsstelsel)? - Hoe en door wie wordt validatie uitgevoerd (technisch en inhoudelijk)? - Domein specifieke uitwerking van de kwaliteitscriteria (3b's) - Link leggen met doelarchitectuur
Vraagsturing	<ul style="list-style-type: none"> - Aan welke informatieproducten/gegevenssets is er (nu al) vanuit de gebruiker behoefte? En waarom? - Bij welke doelgroepen? Wat is daarvoor (nog) nodig? Wat leveren die producten op? - Hoe wordt vraagsturing gerealiseerd? - Stakeholdersanalyse
Haalbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> - Wat is de verwachte planning, termijnen en groeicurve van het informatiehuis? - Wat zijn de essentiële randvoorwaarden voor de start en ontwikkeling van het informatiehuis?

Bijlage C. Referentie documentatie

1. Nadere analyse informatiehuizen Water, Bodem & ondergrond, en Afval & grondstoffen, dec 2015, Berenschot/AEF/RHDHV;
2. Hoofdlijnenakkoord financiële afspraken stelselherziening omgevingsrecht, april 2016, ;
3. Notitie over de wettelijke verankering van het digitaal stelsel Omgevingswet, maart 2016, IenM-HBJZ;
4. Visiedocument DSO, versie concept 0.95;
5. Concept Analyse aanvragen in Omgevingsloket online 2015, RWS

Bijlage D. Contouren Informatiehuis Water (o.b.v. informatiebehoefte)

1. Oppervlaktewater)
2. Ruimte en water
3. Marien
4. Afvalwater
5. Waterveiligheid
6. Grondwater

1. Oppervlaktewater

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Waterwet /(model) keur waterschap, Nbwet, FF-wet, Wro	Provinciale verordeningen, individuele keuren van de waterschappen
Geografische afbakening	Rivieren, meren, overgangswateren, kustwater (1 mijlszone, delta en Wadden), zwemwater, waterbodem (kwantiteit)	
Onderdelen	Waterkwaliteit, waterkwantiteit	Waterbodem kwaliteit (IH Bodem, w.v. Bodem hyg.)
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> Binnenhaven Nevengeul Baggeren / verondiepen Kunstwerken Vergraven watergangen Recreatievoorzieningen Bouwen in rivierbed; Lozen 	<ul style="list-style-type: none"> Lozingen op riolering (wv Afvalwater) Lozingen op zee (wv Marien) Overstorten riolering (wv Ruimte water) Diffuse bronnen Ruimtelijke ontwikkelingen (w.v. Ruimte en Water)
Besluiten	omgevingsvergunning (aanleg), Bestemmingsplan, , vergunning Waterwet	
Toetsinstrumenten en rekenregels	Aquokit, immisietoets, KoelwaterToets, watertoets	vaarwegbeheer
kwaliteitseisen informatie	(model) Keur / Legger (oppervlaktewaterlichaam), KRW eisen, emissie/imisietoets	
Datamodellen, registers, standaarden	Aquo-kit met voorwaarden, watertoetsen	

Binnen scope:

- Kustwater (1 mijlszone, delta en Wadden) is opgenomen in dit werkveld (en niet bij Marien) vanwege de wetgeving (Waterwet en Wabo) en de combinatie met activiteiten en onderzoeksproducten.
- Toets zwemwaterkwaliteit die "opgaat" in toets watervergunning voor lozen

Buiten scope:

- Zie verwijzingen andere werkvelden
- Activiteiten t.a.v. diffuse bronnen i.r.t. lozen op oppervlaktewater is opgenomen in algemene regels en daarmee vergunningsvrij. Emissies en immissie van diffuse bronnen via de lucht is onderdeel van informatiehuis lucht.

2. Ruimte en water

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Wro / watertoets, Woningwet (Model-) bouwverordening/Bouwbesluit 2012, Wabo, Nb wet 1998, Ff wet, Besluit lozing afvalwater huishoudens, Waterwet/ model(Keur)	Provinciale verordeningen, gemeentelijke bouwverordeningen
Geografische afbakening	Watersysteem tot de aansluiting op rioleringsstelsel.	Rioleringsstelsel (wv afvalwater)
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Watersysteem: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hemelwater ◦ Kwel • Waterberging hemelwater 	<ul style="list-style-type: none"> • Afvalwater (wv Afvalwater) • Grondwater (wv grondwater)
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Stedenbouwkundige ontwikkelingen • Infrastructurele ontwikkelingen, • Activiteiten aanleg waterberging (compenserende maatregelen) 	<ul style="list-style-type: none"> • rivierverruiming (wv waterveiligheid)
Besluiten	Vergunningen, Bestemmingsplan (inpassingsplan), omgevingsvergunning (aanleggen bouwen)	
Toetsinstrumenten en rekenregels	GGOR	
kwaliteitseisen informatie	(model) Keur, Legger, Leidraad riolering (Rioned)	
Datamodellen, registers, standaarden	Bergingsberekeningen /landelijke afvoer, standaard buien en reeksen voor hydraulische modellering	

Binnen scope:

- Activiteiten (zoals stedenbouwkundige en infrastructurele ontwikkelingen) die het watersysteem beïnvloeden. Bijvoorbeeld de aanleg van een grote parkeerplaats of een rondweg vraagt om een goede afwatering van hemelwater. De grens van het werkveld gaat tot de locatie waar het watersysteem aansluit op het rioleringsstelsel, danwel het grondwater danwel oppervlakte. Deze laatste elementen komen terug in respectievelijk in de werkvelden afvalwater, grondwater en oppervlakte water.
- Activiteiten aanleg waterberging (compenserende maatregelen), waarbij zowel het hemelwater bovengronds, als via het hemelwaterstelsel en de berging daarvan binnen scope is van het werkveld.
- Keur is belangrijkste verordening van het waterschap die tevens eisen stelt aan te gebruiken informatie. De Keur kan per Waterschap anders zijn. Voor het DSO veronderstellen we uit te gaan van de model-Keur.

Buiten scope:

- Zie verwijzingen andere werkvelden

3. Marien

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Nbwet, FF-wet, Waterwet, Mijnbouwwet, Wet Wind op Zee, Wabo, Wm, Ontgrondingenwet, Wet bodembescherming	Rechtstreekse werking van internationaal recht, Besluit Bodemkwaliteit, Wrakkenwet, Monumentenwet
Geografische afbakening	Geografisch: buiten de 1 mijls- zone binnen NCP	Overgangswateren, Kustwater (1 mijlszone, delta en Wadden) (wv oppervlaktewater)
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> • Waterkwaliteit • Bodem • Waterbodem • Natuur 	
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Gas- en oliewinning • Oppervlakte Deltstofwinning • Baggeren • Windenergie • Kabels en leidingen • Lozen (op zee) • Storten (als bedoeld in art. 6.1 jo. 6.3 Waterwet) 	<ul style="list-style-type: none"> • Visserij (aanwijzing) • Scheepvaart • Recreatie • Militair gebruik • Verwijderen kabels en leidingen • Verwijderen van platform (IH afval)
Besluiten	vergunning, kavelbesluit wind op zee, FF-ontheffing	Bestemmingsplan Noordzee
Toetsinstrumenten en rekenregels	Het Deltaprogramma	
kwaliteitseisen informatie	Best Practices, niet ouder dan 4 jaar	
Datamodellen, registers, standaarden	BVG	

Binnen scope

- Storten op zee, wat inhoudt: "zich in zee te ontdoen van vaartuigen, luchtvaartuigen of op de zeebodem opgerichte werken".

Buiten scope: Activiteiten zoals zeevaart en visserij zijn niet vergunningsplichtig.

- Zie verwijzingen andere werkvelden, Wrakkenwet, Monumentenwet valt onder Informatiehuis Cultuurhistorie en Archeologie
- Het gebruik van wateren (scheepvaart, recreatie) is niet vergunningsplichtig. De visserij valt onder een aanwijzing en is om die reden buiten scope.
- Het verwijderen van boorplatforms gebeurt incidenteel en de daarvoor benodigde vergunningen vallen onder informatiehuis afval. Uitzondering zijn activiteiten die vallen onder *storten op zee*, deze zijn wel binnen scope.
- Het verwijderen van kabels en leidingen gebeurt kleinschalig (vergunningsvrij) of incidenteel en de daarvoor benodigde vergunningen vallen onder informatiehuis afval. Uitzondering zijn activiteiten die vallen onder *storten op zee*, deze zijn wel binnen scope.
- Militair gebruik (incl. handelingen binnen militaire oefengebieden) is buiten scope, want de watervergunningplicht is niet van toepassing op "handelingen aan boord van oorlogsschepen, marinehulpschepen en andere schepen die in gebruik zijn voor de uitvoering van de militaire taak, ongeacht hun nationaliteit" (art. 6.12 Waterwet).
- Bestemmingsplan Noordzee is nog niet beschikbaar.

4. Afvalwater

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Waterwet / model(Keur) Wabo, "Lozingenbesluiten" (Activiteitenbesluit, Besluit lozen buiten inrichtingen)	Besluit lozing afvalwater huishoudens
Geografische afbakening	<ul style="list-style-type: none"> Inrichtingen Vuilwaterrioleringsstelsel 	<ul style="list-style-type: none"> Particuliere huishoudens Watersysteem (wv Ruimte en Water) Grondwater (w.v. grondwater)
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> direct lozen van afvalwater <ul style="list-style-type: none"> oppervlakte water In of op de bodem indirect lozen van afvalwater lozen van effluent van een rwzi overstort van stedelijk afvalwater 	
Besluiten	Omgevingsvergunning, watervergunning	<ul style="list-style-type: none"> Maatwerkbesluit vGRP
Toetsinstrumenten en rekenregels	emissie/immisietoets, koelwatertoets,	
kwaliteitseisen informatie	vGRP en BRP, (model) Keur / legger Leidraad riolering (Stichting Rioned), emissie/immisietoets, koelwatertoets	
Datamodellen, registers, standaarden	Best Practice	triwaq, simona

Binnen scope:

- indirect lozen van afvalwater , bijv. via een IBA (Individuele Behandeling Afvalwater)
- lozen van effluent van een rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi), vraagt om een water en omgevingsvergunning.
- overstort van stedelijk afvalwater betreft een overstort van gemengde riolering in geval van grote hoeveelheden hemelwater. Dit wordt niet (meer) middels een vergunning of besluit geregeld, maar wel in het basis rioleringsplan of in het verbreed gemeentelijk rioleringsplan. Vaak stelt de raad die documenten wel vast, maar inspraak van derden is niet meer mogelijk. Echter, in het Besluit lozen buiten inrichtingen zijn algemene regels gesteld aan overstorten waarbij de link is gelegd naar het rioleringsplan, zie paragraaf 3.8 (Lozen uit gemeentelijke voorzieningen voor inzameling en transport van afvalwater; artt. 3.14, 3.15 en 3.16). Daarom is dit onderdeel alsnog opgenomen.

Buiten scope

- Zie verwijzingen andere werkvelden
- Particuliere huishoudens vallen onder algemen regels en zijn niet vergunningsplichtig.
- het gemeentelijk (verbrede) rioleringsplan (vGRP) zelf heeft geen rechtsgevolgen voor derden en daarom staat er geen rechtsbescherming tegen open.
- Maatwerkbesluiten voor afvalwater komen in de praktijk voor. Hier vind ook inspraak op plaats. Vanwege de diversiteit van maatwerkvoorschriften is dit alsnog buiten scope geplaatst.

5. Waterveiligheid

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Waterwet / modelkeur,	Periodieke veiligheidstoets (toezicht- en handhaving)
Geografische afbakening	<ul style="list-style-type: none"> • Primaire keringen • Regionale keringen • Overige keringen • Doorstroming • Bergingscapaciteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Hoge gronden
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • wijzigen en realisatie waterkeringen • realisatie, aanpassen of verwijderen van werken op, in, aan en onder de waterkering • Rivierverruiming • Buitendijks bouwen 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderhoud aan dijken
Besluiten	Projectplan waterwet, Watervergunning	
Toetsinstrumenten en rekenregels	Watertoets, WTI Wettelijk toetsinstrumentarium 2017, Europese Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) <ul style="list-style-type: none"> • Toetswaterkeringen 	
kwaliteitseisen informatie	(model) Keur / legger, RWS Werkwijzer aanleg nat en droog	
Datamodellen, registers, standaarden	Best Practices	

Binnen scope

- Rivierverruiming (zoals in het kader van Ruimte voor de Rivieren) en buitendijks bouwen hebben een impact op de doorstromings- en bergingscapaciteit en daarmee op de waterveiligheid (van derden).

Buiten scope

- Zie verwijzingen andere werkvelden
- Periodieke veiligheidstoets is de wettelijke toets op de kwaliteit van de waterkeringen. Dit is onderdeel van toezicht en handhaving.
- Hoge gronden zijn van nature aanwezig in het landschap. De aanwezigheid van Hoge gronden beïnvloedt de waterveiligheid. Om die reden mogen deze niet zonder meer worden aangetast. Deze vallen echter buiten scope van de definitie van waterkeringen zoals bedoeld in de waterwet.
- Onderhoud aan dijken valt onder beheer en onderhoud en is niet vergunningplichtig.

6. Grondwater

	Binnen scope	Buiten scope
Wet- regelgeving	Waterwet, Wabo, Wet Bodembescherming, ontgrondingenwet, Activiteitenbesluit, Blbi, Waterbesluit, Provinciale model verordening	Provinciale verordeningen, Gemeentelijke verordeningen (APV's), meldingen
Geografische afbakening	tot 500m diepte tov maaiveld	<ul style="list-style-type: none"> > 500m diepte (IH Bodem)
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> Grondwaterkwantiteit Grondwaterkwaliteit macro-parameters en natuurlijke processen Bodemdaling als gevolg van wijziging grondwaterstand 	<ul style="list-style-type: none"> Grondwaterkwaliteit micro-verontreinigingen (IH Bodem, wv Bodem Hygiënische kwaliteit) Zettingen (IH Bodem, Bodemopbouw) Lozingen (IH Bodem, wv Bodem Hygiënische kwaliteit)
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> onttrekking, bijv. <ul style="list-style-type: none"> drinkwaterwinning bemaling Infiltratie, bijv.: <ul style="list-style-type: none"> retourbemaling gietwater Energie-opslag (open en gesloten bodemenergie systemen): KWO, WKO (Ondergrondse) infrastructuur Stedenbouwkundige ontwikkeling Ontgrondingen 	<ul style="list-style-type: none"> Geothermie (IH Bodem, Delfstoffen) Riolering (wv Afvalwater)
Besluiten	Omgevingsvergunning, watervergunning, Bestemmingsplan	
Toetsinstrumenten en rekenregels	GGOR, Aquokit, WKO-tool	
kwaliteitseisen informatie	Best Practices	
Datamodellen, registers, standaarden	Best Practices, Dino	

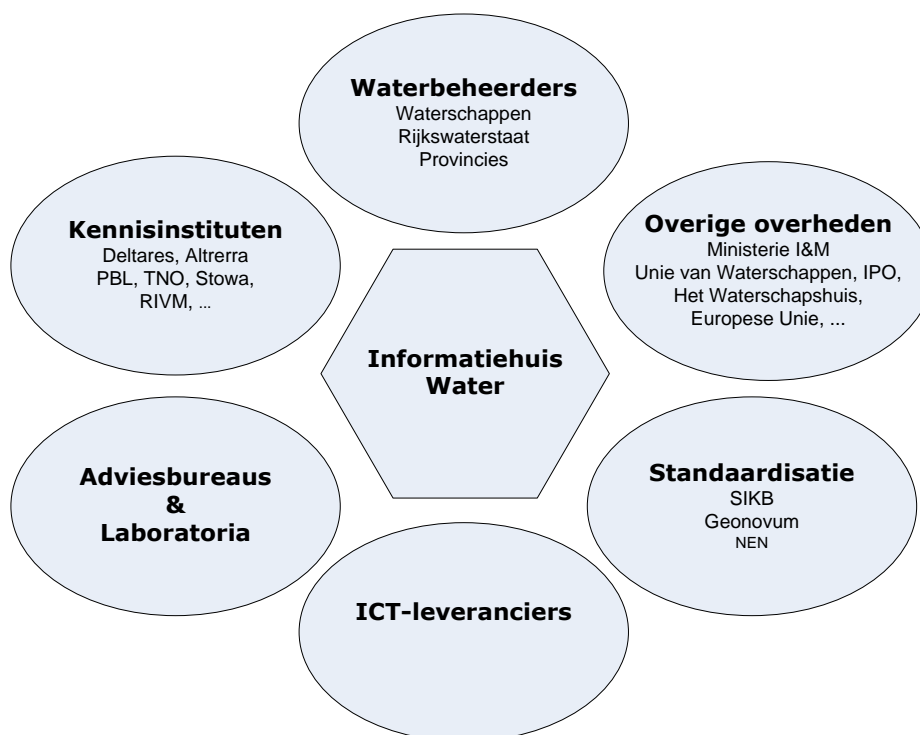
Binnen scope:

- Bestemmingsplannen zijn binnen scope doordat grondwater(kwantiteit(en kwel onderdeel zijn van de watertoets

Buiten scope:

- Zie verwijzingen andere werkvelden

Bijlage E. Samenwerkingsstructuren huidige informatiehuis Water

Bijlage F. Factsheets informatieproducten informatiehuis Water

Separaat Excel bestand: factsheets informatieproducten Water